

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΕΙΣΡΟΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ**

**Ταχ.Δ/ση : Βερανζέρου 46
Ταχ. Κωδ. : 104 38
Πληροφορίες : Σ. Φράγκου, Β. Τάχος
Τηλέφωνο : 210 5271626, 5
FAX : 210 5243506**

**Αθήνα, 20/07/2011
Αρ. Πρωτ.: 172651**

Προς:
1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
(έδρες τους)
Δ/νσεις Αγρ. Οικονομίας &
Κτηνιατρικής
Υπόψη Εποπτών Κυκλοφορίας
Ζωοτροφών
2. Ε.Ε.ΚΥ.Ζ. Θεσ/νίκης
Γεωργικής Σχολής Τ.Κ. 570 01, Θέρμη
Θεσ/νίκης, Τ.Θ. 605 11
3. Ε.Ε.ΚΥ.Ζ. Λάρισας
5^ο χιλ. Ε.Ο. Λάρισας Τρικάλων, Τ.Θ.
1198, Τ.Κ. 41110
4. Ε.Ε.ΚΥ.Ζ. Λυκόβρυσης
Σοφοκλή Βενιζέλου 1, 141 23
Λυκόβρυση Αττικής

Κοιν.
1. Σ.Ε.Β.Ι.Ζ.
Πλ. Μοριχόβου 1, ΤΚ 546 25, Θεσ/νίκη

ΘΕΜΑ: Αποστολή διευκρινήσεων για την εφαρμογή της ΚΥΑ αριθ. 155344/2011 (ΦΕΚ 985/τ.Β'/26.05.2011) - συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αριθμ. 767/2009.

Σχετ: το 164504/17.06.2011 έγγραφό μας.

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού σας αποστέλλουμε διευκρινήσεις για την εφαρμογή της ΚΥΑ αριθ. 155344/2011 (ΦΕΚ 985/τ.Β'/26.05.2011), με την οποία καθορίζονται τα συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αριθμ. **767/2009** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση ζωοτροφών».

Α) Τα κύρια σημεία εφαρμογής της ανωτέρω ΚΥΑ συνοψίζονται στα κάτωθι:

1. Στο **άρθρο 2** ορίζονται οι αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή του ανωτέρω κανονισμού. Σημειώνεται ότι σε περιφερειακό επίπεδο την εν λόγω αρμοδιότητα, εκτός από τις Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής έχουν και τα Εργαστήρια Ελέγχου Κυκλοφορίας Ζωοτροφών (ΕΕΚΥΖ) του Υπ.Α.Α.Τ.
2. Στο **άρθρο 3** ορίζεται ότι η διενέργεια των ελέγχων που αφορούν την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 767/09 γίνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 882/2004 και την Κ.Υ.Α. 323306/2007 (Β', 1881/14.9.2007).
3. Στο **άρθρο 4** ορίζονται οι υποχρεωτικές ενδείξεις-πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνει η επισήμανση των ζωοτροφών που προορίζονται για ζώα που διατηρούνται για επιστημονικούς ή πειραματικούς σκοπούς (άρθρο 21 παρ. 8 του Κανονισμού). Τέτοιες πληροφορίες μπορεί να είναι η κατηγορία της ζωοτροφής, τα είδη ζώων, τα στοιχεία υπευθύνων, η ημερομηνία παρασκευής και η διάρκεια αποθήκευσης, ενώ ιδιαίτερης σημασίας είναι η έκφραση «**Προοριζόμενη μόνο για ερευνητικούς σκοπούς**» που πρέπει υποχρεωτικά να αναγράφεται στην επισήμανση. Παράλληλα, τόσο οι παραγωγοί όσο και

οι διακινητές των εν λόγω ζωοτροφών θα πρέπει να διαθέτουν όλα εκείνα τα έγγραφα που αποδεικνύουν τη χρήση των ζωοτροφών αυτών στη διατροφή ζώων που προορίζονται για πειραματικούς ή επιστημονικούς σκοπούς, όπως είναι το δελτίο παραγγελίας ή η σύμβαση στην οποία θα αναφέρονται ρητά οι εμπλεκόμενοι παρασκευαστές ζωοτροφών και οι υπεύθυνοι διεξαγωγής του πειράματος.

4. Στο **άρθρο 5** περιγράφεται πότε επιτρέπεται η χρήση των όρων «**ισορροπιστής**» και «**συμπύκνωμα**». Η χρήση τους επιτρέπεται στην περίπτωση συμπληρωματικών ζωοτροφών που περιέχουν πρόσθετες ύλες (με εξαίρεση τα κοκκιδιοστατικά και ιστομονοστατικά) για τις οποίες έχει ορισθεί μέγιστη περιεκτικότητα στις πλήρεις ζωοτροφές και ενσωματώνονται σε σύνθετες ζωοτροφές σε ποσοστό τουλάχιστον 1%.

B) Διευκρινήσεις για τα άρθρα το Καν. (ΕΚ) 767/2009

Για να διευκολύνει τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων για την επισήμανση των ζωοτροφών, που αναφέρονται **στα άρθρα 15, 16 και 17 του Κανονισμού 767/09**, η υπηρεσία μας προχώρησε στη σύνταξη **Συνοπτικού Εγχειριδίου Επισήμανσης**, το οποίο επισυνάπτεται στο τέλος του παρόντος εγγράφου.

Στο **άρθρο 15** αναφέρονται οι γενικές υποχρεωτικές ενδείξεις-πληροφορίες που πρέπει να αναγράφονται στην επισήμανση των πρώτων υλών ζωοτροφών καθώς και των σύνθετων ζωοτροφών.

Στο **άρθρο 16** αναφέρονται οι ειδικές υποχρεωτικές ενδείξεις-πληροφορίες που πρέπει να αναγράφονται επιπλέον στην επισήμανση των πρώτων υλών ζωοτροφών.

- Συγκεκριμένα η ονομασία κάθε πρώτης ύλης ζωοτροφών θα πρέπει να αναφέρεται υποχρεωτικά. Για το σκοπό αυτό, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο αναλυτικός κατάλογος πρώτων υλών ζωοτροφών που περιλαμβάνεται στον **Καν. (ΕΕ) 575/2011**. Η χρήση του εν λόγω καταλόγου είναι προαιρετική, ωστόσο όταν χρησιμοποιείται μια συγκεκριμένη ονομασία πρώτης ύλης ζωοτροφών που περιλαμβάνεται στον κατάλογο αυτό θα πρέπει να τηρούνται όλες οι σχετικές διατάξεις του καταλόγου (π.χ. υποχρεωτικές δηλώσεις).

Στο **άρθρο 17** αναφέρονται οι ειδικές υποχρεωτικές ενδείξεις-πληροφορίες που πρέπει να αναγράφονται επιπλέον (πέραν των γενικών υποχρεωτικών ενδείξεων) στην επισήμανση των σύνθετων ζωοτροφών.

- Η αναγραφή των πρώτων υλών (υπό τον όρο «**Σύνθεση**») γίνεται **κατά φθίνουσα σειρά, χωρίς να είναι υποχρεωτική πλέον η αναγραφή του ποσοστού συμμετοχής** αυτών στη σύνθετη ζωοτροφή. Όταν τα ποσοστά κατά βάρος των πρώτων υλών ζωοτροφών που ενσωματώνονται σε σύνθετες ζωοτροφές δεν αναγράφονται στην ετικέτα, ο αγοραστής έχει τη δυνατότητα να ζητά από τον υπεύθυνο για την επισήμανση να του παρέχει πληροφορίες σχετικά με την ποσοτική σύνθεση, εντός κλίμακας εύρους $\pm 15 \%$ της τιμής για κάθε πρώτη ύλη.

- Στην περίπτωση σύνθετων ζωοτροφών για μη παραγωγικά ζώα (εξαιρούνται τα γουνοφόρα) η αναγραφή της ειδικής ονομασίας της πρώτης ύλης επιτρέπεται να αντικατασταθεί από τη γενική κατηγορία στην οποία ανήκει (δες παράρτημα V κανονισμού).

- Η επισήμανση των πρόσθετων υλών, που μπορεί να περιέχονται τόσο σε πρώτες ύλες όσο και σε σύνθετες ζωοτροφές, γίνεται βάσει του κεφ. I του παραρτήματος VI (και VII για τα μη παραγωγικά ζώα).

- **Οι πρώτες ύλες ζωοτροφών και οι συμπληρωματικές ζωοτροφές δεν επιτρέπεται να περιέχουν πρόσθετες ύλες ζωοτροφών σε επίπεδα >100 φορές της σχετικής ορισμένης μέγιστης περιεκτικότητας σε πλήρεις ζωοτροφές ή >5 φορές στην περίπτωση των κοκκιδιοστατικών και των ιστομονοστατικών.** Από τα παραπάνω εξαιρούνται οι διαιτητικές ζωοτροφές.

- Στην περίπτωση παρασκευής σύνθετων ζωοτροφών κατά παραγγελία, όπου η παρασκευή των ζωοτροφών γίνεται κατόπιν παραγγελίας τους από έναν κτηνοτρόφο αποκλειστικά για

ιδιοκατανάλωση (ζωοτροφές για τα ζώα του) και όχι για εμπορία, πέραν του ότι το παρασκευαστήριο θα πρέπει να είναι εγκεκριμένο/εγγεγραμμένο βάσει του Καν. (ΕΚ) 183/2005 θα πρέπει επίσης:

- να ζητείται και να διατηρείται αρχείο από τον παρασκευαστή, με όλες τις έγγραφες παραγγελίες που γίνονται σε αυτόν από τον παραγγέλοντα και με την υπογραφή και των δύο (παρασκευαστή και παραγγέλοντα), δηλώνοντας στην παραγγελία τόσο τη σύνθεση και τη σύσταση των σύνθετων ζωοτροφών (αραβόσιτος.....%, σιτάρι...%, ...ισορροπιστής...%) όσο και το σκοπό της χρήσης τους (αποκλειστικά για ιδιοκατανάλωση π.χ. σε χοίρους πάχυνσης).
- εφόσον η επισήμανση των σύνθετων ζωοτροφών, που συνεπάγεται την αναγραφή όλων των υποχρεωτικών ενδείξεων, ακόμη και των αναλυτικών συστατικών (ολικές αζωτούχες ουσίες, ασβέστιο, νάτριο, λυσίνη κ.λ.π.), καθίσταται δυσχερής στις περιπτώσεις των παραγγελιών, θα πρέπει να γίνει κατανοητό και στα δύο μέρη (παρασκευαστή και παραγγέλων) ότι οι ζωοτροφές πρέπει να επισημαίνονται επαρκώς τουλάχιστον κατά το υπόλοιπο μέρος των ενδείξεων, πέραν των αναλυτικών συστατικών (που προκύπτουν κατόπιν χημικής ανάλυσης), όπως ορίζεται από τα προαναφερθέντα άρθρα. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση των συσκευασμένων ζωοτροφών, και εφόσον ο χρόνος από τη στιγμή της παραγγελίας ως την παράδοση των ζωοτροφών στον τελικό χρήστη καθιστά ανέφικτη την επισήμανση των συσκευασιών, οι ενδείξεις επισήμανσης μπορούν να παρέχονται ακόμη με ετικέτες που προσαρτούνται επί των συσκευασιών ή με συνοδευτικό έγγραφο. Στην περίπτωση που οι ζωοτροφές διακινούνται χύμα, ούτως ή άλλως όλες οι υποχρεωτικές ενδείξεις μπορούν να αναγράφονται σε συνοδευτικό έγγραφο. Στην περίπτωση των μειγμάτων ολόκληρων σπόρων φυτών και δημητριακών, άλλων σπόρων και καρπών, η υποχρεωτική δήλωση των αναλυτικών συστατικών δεν απαιτείται.

Τέλος, στο **άρθρο 11** αναφέρονται οι βασικές αρχές επισήμανσης και παρουσίασης των ζωοτροφών. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε ετικέτες ζωοτροφών που αναγράφουν διάφορους υπαινιγμούς. Συγκεκριμένα στην παρ. β) ο κανονισμός **απαγορεύει ρητά να αναγράφονται στην ετικέτα υπαινιγμοί ότι η ζωοτροφή προσδίδει ή έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, ενώ στην πραγματικότητα όλες οι παρόμοιες ζωοτροφές έχουν και προσδίδουν τα ίδια χαρακτηριστικά.**

Παράδειγμα: ετικέτα που περιλαμβάνει το ακόλουθο σχόλιο, «είναι πλήρης τροφή, ισορροπημένη με όλα τα θρεπτικά συστατικά και χωρίς ζωικές πρωτεΐνες, φάρμακα και συντηρητικά», απαγορεύεται καθώς δε δικαιολογεί το λόγο για τον οποίο η ζωοτροφή είναι ισορροπημένη αλλά παράλληλα η ύπαρξη ή όχι ζωικών πρωτεϊνών, φαρμάκων και συντηρητικών διαπιστώνεται από τα συστατικά της ζωοτροφής και δεν πρέπει να τονίζεται στην ετικέτα, όταν μάλιστα και άλλες παρόμοιες ζωοτροφές που περιλαμβάνουν τα ίδια συστατικά δεν το αναφέρουν.

Να σημειωθεί ότι **άλλες υποχρεωτικές δηλώσεις επισήμανσης που αναφέρονται σε πρόσθετες ύλες** [Καν. (ΕΚ) 1831/2003] καθώς και **στους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς** [Καν. (ΕΚ) 1829/2003 και Καν. (ΕΚ) 1830/2003] παραμένουν σε ισχύ.

Γ) Παραβάσεις επισήμανσης και ενέργειες εποπτών

Προς διευκόλυνση των ελέγχων που αφορούν την επισήμανση, επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις εκείνες που οι Επόπτες Κυκλοφορίας Ζωοτροφών μιας Περιφερειακής Ενότητας διαπιστώσουν κατά τον έλεγχο σε μία επιχείρηση ζωοτροφών στην περιοχή αρμοδιότητάς τους παραβάσεις στην επισήμανση των ζωοτροφών που αφορούν και σε άλλες επιχειρήσεις ζωοτροφών, που ανήκουν σε διαφορετικές Περιφερειακές Ενότητες, η ενδεδειγμένη οδός χειρισμού του θέματος θα ήταν η παρακάτω:

Έγγραφη ενημέρωση των Εποπτών Κυκλοφορίας Ζωοτροφών των υπόλοιπων Περιφερειακών Ενοτήτων, στις περιοχές αρμοδιότητάς των οποίων ανήκουν οι

αντίστοιχες εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ζωοτροφών, ούτως ώστε οι Επόπτες να προβούν σε έλεγχο στις εν λόγω επιχειρήσεις για να ελεγχθεί η επισήμανση των ζωοτροφών. Παράλληλη ενημέρωση της Δ/σης Εισροών Ζωικής Παραγωγής (ΔΕΖΠ), για το συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων Περιφερειακών Ενοτήτων και την καλύτερη παρακολούθηση της κάθε περίπτωσης.

Παράδειγμα: Επόπτης Κυκλοφορίας Ζωοτροφών διαπιστώνει κατά τον έλεγχο σε εμπορική επιχείρηση της περιοχής αρμοδιότητάς του, την ελλιπή επισήμανση ζωοτροφών που διακινούνται από αυτή, αλλά έχουν παραχθεί από επιχειρήσεις ζωοτροφών που εδρεύουν σε δύο διαφορετικές Περιφερειακές Ενότητες, στις οποίες φυσικά η αρμοδιότητα ανήκει σε άλλους Επόπτες. Ο Επόπτης ενημερώνει εγγράφως, κοινοποιώντας παράλληλα την ενέργειά του στη ΔΕΖΠ, τους δύο συναδέλφους Επόπτες για τα διαπιστωθέντα από αυτόν στον έλεγχο και για τις επιχειρήσεις που εμπλέκονται, ούτως ώστε και αυτοί με τη σειρά τους να προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες (επιτόπιος έλεγχος, γραπτή σύσταση κ.λ.π.). Η ΔΕΖΠ μετά την ενημέρωσή της παρακολουθεί τις υποθέσεις, και επιλαμβάνεται όταν στοιχειοθετείται παράβαση της νομοθεσίας και απαιτείται η επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Συνημμένα:

1. Συνοπτικό εγχειρίδιο επισήμανσης

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ Δ/ΣΗΣ

Γ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ

Τα βασικά σημεία για την επισήμανση σύνθετων ζωοτροφών, πρώτων υλών αλλά και εκείνων που προορίζονται για ζώα συντροφιάς καθώς και για την ιδιαίτερη διατροφή ορισμένων ζώων, παρουσιάζονται στους Πίνακες 1, 2 και 3 που ακολουθούν.

Πίνακας 1. Οι δηλώσεις ετικέτας που προβλέπονται ανάλογα με τα ζώα για τα οποία προορίζεται η ζωοτροφή, υποχρεωτικά περιλαμβάνουν τους παρακάτω όρους:

Ζώα Παραγωγικά	Ζώα Συντροφιάς	Ιδιαίτερης Διατροφής Ζωοτροφές	Δήλωση Ετικέτας
√			«Πρώτη ύλη ζωοτροφών» ή «Απλή ζωοτροφή»
√	√		«Πλήρης ζωοτροφή»
√			«Πλήρης ζωοτροφή για θηλασμό»
√	√		«Συμπληρωματική ζωοτροφή»
√			«Συμπληρωματική ζωοτροφή για θηλασμό»
√			«Ανόργανη ζωοτροφή»
√	√		«Πρόμειγμα»
	√		«Σύνθετη ζωοτροφή»*
		√	«Διαιτητική πρώτη ύλη ζωοτροφών»
		√	«Διαιτητική πλήρης ζωοτροφή»
		√	«Διαιτητική συμπληρωματική ζωοτροφή»

* προαιρετικά και σε αντικατάσταση των όρων πλήρης ή συμπληρωματική

Πίνακας 2. Οι υποχρεωτικές ενδείξεις ετικέτας ή συνοδευτικών εγγράφων (όπου προβλέπεται), για τους δύο κύριους τύπους ζωοτροφών, πρώτες ύλες και σύνθετες ζωοτροφές. Όπου αναφέρονται παράγραφοι, άρθρα, κεφάλαια και παραρτήματα, αυτά βρίσκονται στο κείμενο του Καν. (ΕΚ) 767/2009:

Τύποι Ζωοτροφών			
Σύνθετες*	Πρώτες ύλες	Απαιτήσεις ετικέτας	Παρατηρήσεις
√	√	τύπος ζωοτροφής	αναφέρονται στον Πίνακα 1 του παρόντος εγγράφου
	√	ονομασία πρώτης ύλης	σύμφωνα με τον Καν.(ΕΚ) 575/2011 ή όταν δεν αναφέρεται μέσα σε αυτόν, με τη διαδικασία που περιγράφεται στην παρ. 6 του άρθρ. 24
√	√	εταιρική επωνυμία και δ/ση εγκατάστασης ή έδρας	υπευθύνου για την επισήμανση της ζωοτροφής
√	√	αριθμός έγκρισης ή εγγραφής	σύμφωνα με τους Καν. 1774/2002 & 183/2005
√	√	αριθμός παρτίδας	ή φορτίου κατά περίπτωση
√	√	καθαρή ποσότητα	σε μονάδες μάζας ή όγκου ανάλογα με την περίπτωση
√	√	πρόσθετες ύλες που περιέχει	υπό τον τίτλο "πρόσθετες ύλες" και σύμφωνα με το κεφ. Ι του παραρτήματος VI ή VII, ανάλογα με την άδεια της κάθε πρόσθετης
√	√	υγρασία	σύμφωνα με το σημείο 6 του παραρτήματος Ι
	√	υποχρεωτικές δηλώσεις πρώτων υλών	σύμφωνα με το παράρτημα του Καν.(ΕΕ) 575/2011 ή με το παράρτημα V του Καν.(ΕΚ) 767/2009
√		διάρκεια αποθήκευσης	σύμφωνα με τις ενδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 17, παράγραφος 1 δ)
√		κατάλογος πρώτων υλών	ο κατάλογος πρώτων υλών από τις οποίες αποτελείται η σύνθετη, φέροντας τον τίτλο "σύνθεση", αναφέροντάς τες κατά φθίνουσα σειρά βάρους και χωρίς, υποχρεωτικά, τα ποσοστά συμμετοχής
√		αναλυτικά συστατικά	επισημαίνονται σύμφωνα με το κεφ. ΙΙ του παραρτήματος VI ή το παράρτημα VII
√	√	γενετική τροποποίηση	εφόσον κάποιο συστατικό ή πρώτη ύλη περιέχει Γ.Τ.Ο. τότε αναφέρεται η έκφραση «γενετικά τροποποιημένο ...» ακολουθούμενη από το όνομα του οργανισμού
√		ποσοστό βάρους πρώτων υλών	μόνο όταν η παρουσία μιας πρώτης ύλης τονίζεται στην ετικέτα με λέξεις, εικόνες ή γραφικά
√		στοιχεία παρασκευαστή της ζωοτροφής	όταν ο παρασκευαστής δεν είναι ο υπεύθυνος για την επισήμανση, τότε αναγράφεται επιπλέον το όνομά του ή η εταιρική του επωνυμία, ο αριθμός έγκρισης ή εγγραφής του και η διεύθυνσή του
√		οδηγίες χρήσης	αναφέροντας το σκοπό για τον οποίο προορίζονται οι ζωοτροφές και σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ σημείο 4
√		είδος ή κατηγορία ζώων	για τα οποία προορίζεται η ζωοτροφή
	√	Όταν περιλαμβάνει πρόσθετες ύλες	είδος ή κατηγορία ζώων
	√		οδηγίες χρήσης
	√		διάρκεια αποθήκευσης προσθέτων
			μόνο όταν η πρώτη ύλη περιλαμβάνει πρόσθετες ύλες που δεν έχουν εγκριθεί για όλα τα είδη ζώων ή έχουν έγκριση με ανώτατα όρια για μερικά είδη
			σύμφωνα με το σημείο 4 του παραρτήματος ΙΙ και μόνο όταν ορίζεται μέγιστη περιεκτικότητα για τις πρόσθετες ύλες που περιέχει η πρώτη ύλη
			για πρόσθετες ύλες που δεν ανήκουν στην κατηγορία των τεχνολογικών προσθέτων υλών

* 'φυράματα', συμπυκνώματα ή ισορροπιστές

Πίνακας 3. Εκτός από τις προαναφερθείσες κατά περίπτωση ενδείξεις ετικέτας, για τις ζωοτροφές ιδιαίτερης διατροφής και τις ζωοτροφές που προορίζονται για ζώα συντροφιάς, υποχρεωτικές είναι και οι ακόλουθες ενδείξεις.

Σύνθετες Ζωοτροφές			
Ιδιαίτερης διατροφής	Ζώα συντροφιάς	Απαιτήσεις ετικέτας	Παρατηρήσεις
	√	αριθμός τηλεφώνου	ή άλλου μέσου επικοινωνίας με την εταιρία παραγωγής ή διακίνησης
	√	κατάλογος προσθέτων υλών	που περιέχονται στη σύνθετη ζωοτροφή
	√	κατηγορίες πρώτων υλών	δύνата να αναφέρεται μόνο η γενική κατηγορία στην οποία ανήκει κάθε πρώτη ύλη αντί για την ειδική ονομασία της
√		έκφραση "διαιτητική"	αναγράφεται στην επικεφαλίδα, ακολουθούμενη από τον τύπο της ζωοτροφής
√		ενδείξεις σκοπούμενης χρήσης	σύμφωνα με τον κατάλογο σκοπούμενων χρήσεων της Οδ. 2008/38/EK (στήλη 1)
√		γνώμη διατροφολόγου ή κτηνιάτρου	έκφραση που μπαίνει αυτούσια στην ετικέτα και επισημαίνει ότι πρέπει να ζητηθεί η γνώμη ειδικού πριν τη χρήση ή τη χορήγηση παράτασης της περιόδου χρήσης
√		συνιστώμενη διάρκεια χρήσεως	σύμφωνα με τον κατάλογο σκοπούμενων χρήσεων της Οδ. 2008/38/EK (στήλη 5). Οι παρασκευαστές μπορούν να αναγράφουν και πιο ακριβή διαστήματα χρήσης